

Η
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
2ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 9^η Μαΐου 2025 με την εξής σύνθεση:
Κωνσταντίνος Τόλης, Πρόεδρος, Δήμητρα Λιαροστάθη - Εισηγήτρια και
Χρήστος Σώκος, Μέλη.

Για να συνεξετάσει, προς αποφυγή έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων:
α) την από 30.03.2025 με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 485/01.04.2025 προδικαστική
προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής «πρώτος
προσφεύγων» ή «πρώτη προσφεύγουσα»), που εδρεύει στην ... οδός ...
αριθμ. ... , όπως εκπροσωπείται νόμιμα και β) την από 31.03.2025 με ΓΑΚ
ΕΑΔΗΣΥ 496/01.04.2025 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με
την επωνυμία «...» (εφεξής «δεύτερος προσφεύγων» ή «δεύτερη
προσφεύγουσα»), που εδρεύει στα ... οδός ... αριθμ. ... όπως εκπροσωπείται
νόμιμα.

Κατά του ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στα ... , όπως
νόμιμα εκπροσωπείται και ειδικότερα κατά της με αριθμ. ... απόφασης της
αναθέτουσας αρχής καθ' ό μέρος προσβάλλεται από τις ασκηθείσες
προσφυγές.

Κατά του ως άνω δεύτερου προσφεύγοντος ως παρεμβαίνοντος επί της
πρώτης προδικαστικής προσφυγής (εφεξής η «πρώτη παρεμβαίνουσα»), που
εδρεύει όπως ανωτέρω, όπως νόμιμα εκπροσωπείται. Και

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα «...» και τον διακριτικό
τίτλο «...» (εφεξής «δεύτερος παρεμβαίνων»), ο οποίος εδρεύει στα ... , οδός
... , όπως νόμιμα εκπροσωπείται και ο οποίος παρεμβαίνει προς απόρριψη της
προδικαστικής προσφυγής που άσκησε η δεύτερη προσφεύγουσα.

Με τις ως άνω προδικαστικές προσφυγές, οι προσφεύγοντες ζητούν την
ακύρωση της υπ' αριθμ. ... απόφασης της αναθέτουσας αρχής (εφεξής
«προσβαλλόμενη απόφαση»), η μεν πρώτη κατά το μέρος που η
προσβαλλόμενη απόφαση έκανε δεκτή τη προσφορά του δεύτερου
προσφεύγοντος και αναδείχθηκε αυτός οριστικός ανάδοχος των τμημάτων ...

του διαγωνισμού, η δε δεύτερη κατά το μέρος που η προσβαλλόμενη απόφαση έκανε δεκτή την προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας όσον αφορά στο τμήμα ... του διαγωνισμού και ανέδειξε αυτή οριστική ανάδοχο, καθώς και κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» και αναδείχθηκε αυτή οριστική ανάδοχος για το τμήμα ... του διαγωνισμού, για τους αναφερόμενους στις ως άνω προσφυγές, λόγους.

Με τις παρεμβάσεις τους, αμφότερες οι παρεμβαίνουσες επιδιώκουν την απόρριψη των προσφυγών και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης κατά το μέρος που τις ευνοεί.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της πρώτης προσφυγής, στην οποία περιλαμβάνεται το υπό κρίση αίτημα, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 600,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»). Ομοίως, για την άσκηση της δεύτερης προσφυγής, στην οποία περιλαμβάνεται όμοιο αίτημα, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 740,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, με την με ΑΔΑΜ ... διακήρυξη, προκηρύχθηκε δημόσιος ανοικτός διαγωνισμός, για την ... με τίτλο «...», με κριτήριο κατακύρωσης αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει τιμής, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 388.098,50 € πλέον Φ.Π.Α., ο οποίος αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 28.11.2024 καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό ... Ο ως άνω διαγωνισμός υποδιαιρείται

σε ...

3. Επειδή, στον διαγωνισμό, που διεξήχθη ηλεκτρονικά στις 03.01.2025, συμμετείχαν υποβάλλοντας προσφορά επτά (7) οικονομικοί φορείς μεταξύ των οποίων οι προσφεύγουσες, η δεύτερη παρεμβαίνουσα και ο οικονομικός φορέας «...». Με το ... πρακτικό της επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού, αρχικώς για το υποστάδιο περί αποσφράγισης και αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών έγιναν δεκτοί, κατόπιν σχετικών προσκλήσεων προς διευκρινίσεις και συμπληρώσεις και οι τρεις ως άνω οικονομικοί φορείς. Στη συνέχεια, η επιτροπή διαγωνισμού προχώρησε στο υποστάδιο της αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης, γνωμοδοτώντας υπέρ της αποδοχής των προσφορών ομοίως και των ως άνω οικονομικών φορέων, όπως τούτο αποτυπώθηκε στο υπ' αριθμ. ... πρακτικό της επιτροπής διαγωνισμού, με το οποίο εισηγήθηκε την ανάδειξη ως προσωρινών αναδόχων για το τμήμα ... την δεύτερη προσφεύγουσα, για το τμήμα ... την δεύτερη παρεμβαίνουσα και για το τμήμα ... τον οικονομικό φορέα «...». Τα ως άνω πρακτικά εγκρίθηκαν αμφότερα με την υπ' αριθμ. ... απόφαση της αναθέτουσας αρχής, με την οποία αναδείχθηκαν οι ανωτέρω προσωρινοί ανάδοχοι των τμημάτων ... αντίστοιχα. Στη συνέχεια του διαγωνισμού, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης η αναθέτουσα αρχή κάλεσε τους ως άνω οικονομικούς φορείς όπως υποβάλουν τα δικαιολογητικά κατακύρωσης για το/τα αντίστοιχο/α τμήμα/τα που αναδείχθηκαν προσωρινοί ανάδοχοι, τα οποία έγιναν δεκτά στο σύνολό τους, όπως προκύπτει από το υπ' αριθμ. ... Πρακτικό της επιτροπής διαγωνισμού, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. ... προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, με την οποία οι ως άνω οικονομικοί φορείς αναδείχθηκαν οριστικοί ανάδοχοι των τμημάτων ... αντίστοιχα.

4. Επειδή, η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, ως εκ του αντικειμένου της, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ, αλλά και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε επί αμφοτέρων των ως άνω προσφυγών τις υπ' αριθμ. πρωτ ... γενικές απόψεις της, τις οποίες κοινοποίησε

αυθημερόν στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού «Επικοινωνία» και στην ΕΑΔΗΣΥ.

6. Επειδή, η πρώτη παρεμβαίνουσα άσκησε εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς την ως άνω παρέμβασή της στις 11.04.2025, ενόψει του ότι η προκείμενη πρώτη προδικαστική προσφυγή της κοινοποιήθηκε την 01.04.2025, όπως προκύπτει από το σχετικό πεδίο «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Ομοίως, η δεύτερη παρεμβαίνουσα άσκησε παραδεκτώς και δη εμπροθέσμως την ως άνω παρέμβασή της κατά της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής στις 10.04.2025, ενόψει του ότι η εν λόγω προσφυγή της κοινοποιήθηκε ομοίως την 01.04.2025.

7. Επειδή, η δεύτερη προσφεύγουσα υπέβαλε απαραδέκτως και δη εκπροθέσμως το από 22.04.2025 υπόμνημά της, ενόψει του ότι κατά τα ανωτέρω οι απόψεις της αναθέτουσας αρχής της κοινοποιήθηκαν στις 15.04.2025 και ως εκ τούτου η πενήνήμερη προθεσμία για την υποβολή υπομνήματος εξέπνευσε την 21^η.05.2025, με αποτέλεσμα το ως άνω υπόμνημα να μη λαμβάνεται υπόψη από το κρίνον Κλιμάκιο.

8. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρ. 360 του ν. 4412/2016: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής. 2. Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων του Τίτλου 3 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών. 3. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία της ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων εκτός από την προδικαστική προσφυγή της παραγράφου 1». Στο άρθρ. 361 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι: (α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία ή (β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον

ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, άλλως, (γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα...». Στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 4412/2016 και δη όσον αφορά το άρθρο 361 αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «...Με τις προτεινόμενες προθεσμίες επιτυγχάνεται πληρέστερη συμμόρφωση προς τις δικονομικές οδηγίες (Οδηγία 89/665/ΕΟΚ και 2007/66/ΕΚ), καθώς εγκαθιδρύεται ένα σαφές χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου μπορεί να ασκηθεί η προδικαστική προσφυγή».

9. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 1 του π.δ. 38/2017 «Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών», «Για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται με ειδικότερες διατάξεις στον παρόντα Κανονισμό, εφαρμόζονται επικουρικά οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ισχύει.». Στο άρθρο 10 του τελευταίου, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι: «1. Οι προθεσμίες για την υποβολή αίτησης, αναφοράς, δήλωσης ή άλλου εγγράφου του ενδιαφερομένου, καθώς και για οποιαδήποτε άλλη ενέργειά του είναι αποκλειστικές, εκτός αν χαρακτηρίζονται ενδεικτικές από τις διατάξεις που τις προβλέπουν. (...) 6. Υπέρβαση των προθεσμιών συγχωρείται σε περίπτωση ανώτερης βίας, καθώς και όταν ο ενδιαφερόμενος επικαλείται τη συνδρομή γεγονότων γνωστών στην υπηρεσία. 7. Για τον υπολογισμό των προθεσμιών, αν ειδικές διατάξεις δεν ορίζουν διαφορετικά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 241 - 246 του Αστικού Κώδικα». Στον τελευταίο αυτό νόμο ορίζεται ότι: «Στις προθεσμίες που καθορίζονται με νόμο, δικαστική απόφαση ή δικαιοπραξία ισχύουν οι ερμηνευτικές διατάξεις των άρθρων 241 έως 246» (ΑΚ 240), ότι: «Η προθεσμία αρχίζει την επόμενη της ημέρας όπου έγινε το γεγονός που αποτελεί την αφετηρία της» (ΑΚ 241 «Έναρξη») και ότι: «Η προθεσμία λήγει όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και, αν είναι κατά το νόμο εορτάσιμη, όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη εργάσιμη» (ΑΚ 242 «Λήξη»).

10. Επειδή, στο άρθρο 22 «Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες» (άρθρο 22 παράγραφοι 1- 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 36, όλες οι επικοινωνίες, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών δυνάμει του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται

μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, των άρθρων 36 και 37 και του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α'...». Στο δε άρθρο 36 («Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ») του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ... 2. Το ΕΣΗΔΗΣ συμμορφώνεται με: ... Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν στην ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών σχετικά με: α) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών, β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τα τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων...».

11. Επειδή, στην υπ' αριθμ. 56902/215/2-6-17 απόφαση «Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ» (ΦΕΚ 1924/Β' /2 Ιουνίου 17), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 4412/2016 (άρθρο 36) ορίζεται ρητά (βλ. άρθρα 8, 9 και 19), ότι: «Άρθρο 8. Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων» 1. Η διαδικασία επικοινωνίας, ενημέρωσης και διακίνησης εγγράφων πραγματοποιείται μέσω του Συστήματος κατά περίπτωση, με: • την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα δια της λειτουργικότητας «Επικοινωνία». • την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Προκηρυγμένου Διαγωνισμού» του εκάστοτε διαγωνισμού • την υποβολή

σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς», ο οποίος περιλαμβάνει τους (υπό)φακέλους: - «Δικαιολογητικά Συμμετοχής -Τεχνική Προσφορά» - «Οικονομική Προσφορά»- «Δικαιολογητικά Προσωρινού Αναδόχου». 2. Τα σχετικά στοιχεία αποστολής, κοινοποίησης, υποβολής ή ανάρτησης που αποτυπώνονται στις αντίστοιχες οθόνες της διεπαφής του χρήστη, και ειδικότερα ο καταγεγραμμένος χρόνος αυτών, αποτελούν απόδειξη επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων μέσω του Συστήματος. Οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας κατά περίπτωση αποστολής, κοινοποίησης ή υποβολής και λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και, αν είναι κατά το νόμο εορτάσιμη, όταν περάσει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη» ... «Άρθρο 9. Χρονοσήμανση. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/1 63/2012 του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β` 401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα ή στη ΓΓΕΠΚ η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω ...».

12. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρ. 100 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει κατά το χρόνο δημοσίευσης της εν θέματι Διακήρυξης, τροποποιηθέν από το άρθρ. 40 του ν. 4782/2021 (Α36), «1. Το αρμόδιο όργανο αρχίζει τη διαδικασία αποσφράγισης των προσφορών την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή από τη σχετική πρόσκληση. 2. Αν ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, τα επιμέρους στάδια, στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, έχουν ως εξής: α) Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής, της τεχνικής προσφοράς, εφόσον προβλέπεται η υποβολή της στα έγγραφα της σύμβασης, και της

οικονομικής προσφοράς γίνεται την ημερομηνία και ώρα που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης ή τη σχετική πρόσκληση. Στο στάδιο αυτό τα στοιχεία των προσφορών που αποσφραγίζονται είναι προσβάσιμα μόνο στα μέλη του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου και την αναθέτουσα αρχή. Το αρμόδιο όργανο προβαίνει αρχικά στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και εν συνεχεία στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 72, περί παράλειψης προσήκουσας προσκόμισης εγγύησης συμμετοχής. Η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την καταχώριση σε πρακτικό των προσφερόντων, των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών. β) Στη συνέχεια αξιολογούνται οι οικονομικές προσφορές των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά κρίθηκαν αποδεκτά σύμφωνα με την περ. α' και οι οικονομικές προσφορές καταχωρίζονται σε πρακτικό κατά σειρά μειοδοσίας. γ) Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας των περ. α' και β', η αναθέτουσα αρχή, εφόσον εγκρίνει τα πρακτικά με απόφασή της, προσκαλεί εγγράφως τον πρώτο σε κατάταξη μειοδότη, στον οποίον πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινός ανάδοχος»), να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 103, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών. Η απόφαση έγκρισης των πρακτικών δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες και ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης. Η διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 στην οποία ενσωματώνεται η απόφαση της περ. γ'. Μετά από την έκδοση και κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 105, οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς. Κατά της απόφασης κατακύρωσης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο Βιβλίο IV. Κατά της ανωτέρω απόφασης δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής ...». Τα ως άνω επαναλαμβάνονται αναλυτικώς και στο άρθ. 3 της προκείμενης διακήρυξης του εν θέματι διαγωνισμού.

13. Επειδή από τις ως άνω διατάξεις των άρθρων 346 παρ. 1 και 360

παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 3 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 συνάγεται ότι προσβάλλονται με προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ οι βλαπτικές για την προσφεύγουσα εκτελεστές διοικητικές πράξεις της σύνθετης διοικητικής ενέργειας που αποτελεί η διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Όπως έχει κριθεί (ΣτΕ 1218/2021 σκ. 11), «*Εκτελεστή πράξη, υπό την ανωτέρω έννοια, είναι εκείνη με την οποία το οικείο αποφαινόμενο όργανο αποφασίζει οριστικώς για το αντίστοιχο, κατά περίπτωση, στάδιο της εν εξελίξει διαδικασίας του διαγωνισμού, προς περαίωση του σταδίου αυτού, όχι δε η πράξη με την οποία το έχον την αποφασιστική αρμοδιότητα όργανο αναβάλλει απλώς την οριστική κρίση του για το επίμαχο στάδιο, προκειμένου να την ασκήσει σε μεταγενέστερο χρόνο (...) (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 23/2020, 107/2018, 131/2017, 86/2012, 924/2009, πρβλ. και ΕΑ ΣτΕ 235/2019, 58/2019, ΣτΕ 1573/2019). ... Με την ανωτέρω ερμηνεία εξυπηρετείται ο σκοπός των σχετικών διατάξεων, που αποβλέπουν στην άσκηση αποτελεσματικών και όσο το δυνατόν ταχύτερων προσφυγών, στο κατάλληλο, όμως, χρονικό σημείο, ώστε να διατάσσονται επικαίρως τα αναγκαία μέτρα, από την Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών και, ακολούθως, από τα αρμόδια δικαστήρια, χωρίς πάντως να παρακωλύεται η εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας, κατά τρόπο υπερβαίνοντα το αναγκαίο μέτρο».* Εξάλλου, πράξη που επιφέρει μεταβολή στον νομικό κόσμο αποτελεί εκτελεστή πράξη υποκείμενη σε προδικαστική προσφυγή (πρβλ. εξ αντιδιαστολής ΣτΕ 2010/2022, σκ. 8, ΕΑ 426/2011, 952/2007).

14. Επειδή, η ένδικη διακήρυξη περιέχει ρυθμίσεις για τη διεξαγωγή της διαγωνιστικής διαδικασίας στο άρθρο 3 αυτής, με τις οποίες καταστρώνεται, συστοίχως προς τα οριζόμενα στις ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 100 του ν.4412/2016, η αξιολόγηση των προσφορών σε δύο αυτοτελή στάδια: α) Στο πρώτο στάδιο, αποσφραγίζεται ο κυρίως φάκελος προσφοράς (δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς). Στο στάδιο αυτό, ελέγχονται τα δικαιολογητικά και αξιολογούνται οι τεχνικές προσφορές (με την επιφύλαξη του άρθρου 72 παρ. 1 του νόμου) και συντάσσεται πρακτικό με τα αποτελέσματα του ελέγχου, καθώς και την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών. β) Στο δεύτερο στάδιο, αξιολογούνται οι οικονομικές προσφορές των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά κρίθηκαν αποδεκτά και οι οικονομικές προσφορές καταχωρίζονται σε πρακτικό κατά σειρά μειοδοσίας. Τα ως άνω στάδια εξέτασης

των προσφορών είναι διακριτά μεταξύ τους, καθώς έχουν διάφορο αντικείμενο, διενεργούνται σε διαφορετικό χρόνο (έστω και αν πρόκειται για μία και μόνη συνεδρίαση της επιτροπής του διαγωνισμού) και συντάσσονται για αυτά ξεχωριστά πρακτικά. Οι ως άνω ρυθμίσεις θεσπίστηκαν, προκειμένου να διασφαλίζονται συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού και διαφάνειας και προκειμένου η επιτροπή του διαγωνισμού να μην επηρεάζεται από το ύψος των οικονομικών προσφορών κατά τη διενέργεια του πρωτογενούς ελέγχου επί των δικαιολογητικών συμμετοχής και επί των τεχνικών προσφορών. Εξάλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 40 ν. 4782/2021 (το οποίο τροποποίησε το άρθρ. 100 του ν. 4412/2016) δεν επήλθαν τροποποιήσεις ως προς τη διενέργεια του ελέγχου της γνωμοδοτούσας επιτροπής διαγωνισμού κατά στάδια, αλλά μόνο προβλέφθηκε ότι για την επικύρωση των αποτελεσμάτων των σταδίων αυτών εκδίδεται μία μόνο απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής (πρβλ. ΣτΕ 1792/2022, σκ. 12), η οποία απόφαση είναι, κατ' αρχήν εκτελεστή. Τούτο διότι, η εν λόγω εγκριτική απόφαση αποτελεί πράξη με την οποία το αποφασίζον όργανο της αναθέτουσας αρχής αποφαινεται οριστικώς για τα αντίστοιχα στάδια της διαδικασίας ελέγχου από την επιτροπή Διαγωνισμού [ήτοι της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών προσφορών και των οικονομικών προσφορών (ΣτΕ 1792/2022 σκ.14-15, πρβλ. ΣτΕ 1645/2022 σκ. 11, 1218/2021 σκ.11, 1069/2021 σκ. 12, ΣτΕ ΕΑ. 273, 271/2020 σκ.12)]. Η πρώτη αυτή απόφαση της αναθέτουσας αρχής δεν κοινοποιείται (κατά κανόνα) στους διαγωνιζόμενους. Επακολουθεί ο έλεγχος των οριζόμενων δικαιολογητικών κατακύρωσης (τρίτο στάδιο), ήτοι των εγγράφων νομιμοποίησης και αυτών που απαιτούνται για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγου αποκλεισμού, καθώς και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης, του πρώτου σε κατάταξη μειοδότη («προσωρινού αναδόχου»), η προσφορά του οποίου κρίθηκε προηγουμένως αποδεκτή, μετά το πέρας του οποίου και αναλόγως του αποτελέσματος, το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής λαμβάνει απόφαση είτε για την ανάδειξη «οριστικού» αναδόχου της σύμβασης (κατακύρωση), είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας. Στην δεύτερη περίπτωση, εκδίδεται ομοίως σχετική εκτελεστή απόφαση, στην οποία ενσωματώνεται η προηγούμενη αυτοτελής πράξη της αναθέτουσας αρχής που περατώνει την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και της τεχνικής και της οικονομικής προσφοράς, απολλύοντας ούτως η τελευταία την

εκτελεστότητά της. Ακολούθως, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», σε όλους τους οικονομικούς φορείς που έλαβαν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης, εκτός από αυτούς που αποκλείστηκαν οριστικώς δυνάμει της παρ.1 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, την τελική απόφαση κατακύρωσης μαζί με αντίγραφο της απόφασης επί των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών, καθώς και όλων των πρακτικών που συντάχθηκαν από την επιτροπή του διαγωνισμού για τα αποτελέσματα της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών. Την τελική αυτή πράξη δύναται να προσβάλλει ο οικονομικός φορέας με προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ.

15. Επειδή όμως, στην περίπτωση της σύνθετης διοικητικής ενέργειας του δημόσιου διαγωνισμού, όταν πριν την έκδοση της τελικής πράξης, εκδοθεί και δη κοινοποιηθεί μία από τις ενδιάμεσες εκτελεστές πράξεις, αυτή επιφέρει όλα τα έννομα αποτελέσματά της και ως εκ τούτου είναι αυτοτελώς προσβλητέα με προδικαστική προσφυγή, αφού δεν έχει αποβάλλει τον εκτελεστό της χαρακτήρα (ΣτΕ 1792/2022). Οι προϋποθέσεις του παραδεκτού του ενδίκου βοηθήματος (εμπρόθεσμο, έννομο συμφέρον κλπ), οι οποίες άλλωστε εξετάζονται και αυτεπαγγέλτως από την Αρχή (ΣτΕ 1800/2022 σκ.13, πρβλ. ΣτΕ 570/2022, 1855/2021, 2782/2020, κ.α), κρίνονται σε σχέση με την συγκεκριμένη ενδιάμεση εκτελεστή πράξη (ΣτΕ 1520/1999, 1442/1997) και όχι με την τελική, η οποία θα εκδοθεί στη συνέχεια, πολλώ μάλλον όταν, όπως εν προκειμένω, η τελική αυτή πράξη εκδίδεται μετά την παρέλευση της εκ του νόμου οριζόμενης δεκαήμερης προθεσμίας, εντός της οποίας ο διαγωνιζόμενος οφείλει να προσβάλλει την ήδη εκδοθείσα και κοινοποιηθείσα ενδιάμεση εκτελεστή πράξη. Μάλιστα, όπως έχει κριθεί, το γεγονός ότι η αναθέτουσα αρχή επιλαμβάνεται προώρως του σταδίου ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών, επικυρώνοντας τα αποτελέσματα των σταδίων αυτών, χωρίς να ανοιχθούν και οι οικονομικές προσφορές, με αποτέλεσμα να ασκηθούν προδικαστικές προσφυγές, δεν επάγεται ουσιώδη πλημμέλεια της διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. ad hoc ΣτΕ 1792/2022).

16. Επειδή, στην εξεταζόμενη υπόθεση, όπως και ανωτέρω αναφέρεται, συντάχθηκε από την επιτροπή διαγωνισμού το πρακτικό ... , που αφορούσε στα δικαιολογητικά συμμετοχής και στις τεχνικές προσφορές, με το οποίο η επιτροπή διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή όλων των προσφορών

και στη συνέχεια εκδόθηκε το πρακτικό ... της επιτροπής διαγωνισμού, που αφορούσε στις οικονομικές προσφορές, με το οποίο η τελευταία εισηγήθηκε την ανάδειξη προσωρινών αναδόχων για κάθε ένα από τα τμήματα του διαγωνισμού και συγκεκριμένα για τα επίμαχα τμήματα ... την δεύτερη προσφεύγουσα, για το τμήμα ... την δεύτερη παρεμβαίνουσα και για το τμήμα ... την «...». Τα ως άνω πρακτικά εγκρίθηκαν με την υπ' αριθμ. ... απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Την ως άνω απόφαση η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε στο σύνολο των συμμετεχόντων στις 11.02.2025, όπως προκύπτει από το ηλεκτρονικό σύστημα του διαγωνισμού («όλοι οι συμμετέχοντες»). Στη συνέχεια, η επιτροπή διαγωνισμού, μετά από σχετική πρόσκληση, ήλεγξε τα δικαιολογητικά κατακύρωσης των προσωρινών αναδόχων και εξέδωσε το υπ' αριθμ. ... πρακτικό της, με το οποίο τα έκανε στο σύνολό τους δεκτά, αναδεικνύοντας ως οριστικούς τους ως άνω προσωρινούς, μειοδότες. Το εν λόγω ... πρακτικό της επιτροπής διαγωνισμού εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. ... προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους στις 20.03.2025.

17. Επειδή όμως, ενόψει των ανωτέρω αναφερομένων, εφόσον η υπ' αριθμ. ... εκτελεστή (κατ' αρχήν) απόφαση της αναθέτουσας αρχής εκδόθηκε και κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους, αυτή επέφερε όλες τις έννομες συνέπειές της, αφού το αποφασίζον όργανο αποφαινεται οριστικά για τα στάδια του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προσφορών, τυχόν δε ζημία που προκαλούνταν από την ως άνω απόφαση στους οικονομικούς φορείς, ήτοι ζημία αφορώσα στα δικαιολογητικά συμμετοχής, στις τεχνικές και οικονομικές προσφορές, αυτοί όφειλαν να την προβάλλουν εμπροθέσμως, ασκώντας προδικαστική προσφυγή κατά της ως άνω αυτοτελούς πράξης και δη εντός του δεκαημέρου από την κοινοποίησή της, το οποίο εξέπνευσε στις 21.02.2025, ήτοι σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε εισέτι εκδοθεί η τελική πράξη κατακύρωσης, προκειμένου η ως άνω ενδιάμεση (εκτελεστή) πράξη να ενσωματωθεί, ώστε αυτή να απωλέσει την εκτελεστότητά της.

18. Επειδή, αμφότερες οι προσφεύγουσες προσβάλλουν με τις προσφυγές τους την υπ' αριθμ. ... απόφαση της αναθέτουσας αρχής, θεωρώντας μη νομίμως ότι η προγενέστερη υπ' αριθμ. ... απόφαση ενσωματώθηκε σε αυτή. Πλην όμως, κατά τα προρρηθέντα και ενόψει του ότι οι

πλημμέλειες που προβάλουν ουδόλως αφορούν στα δικαιολογητικά κατακύρωσης, τα οποία και μόνο αφορά η πρώτη αυτή πράξη, απαραδέκτως προβάλλουν με τις προσφυγές τους πλημμέλειες που αφορούν στα προηγούμενα στάδια του διαγωνισμού (ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής και οικονομικής προσφοράς), για τα οποία όφειλαν να ασκήσουν εμπροθέσμως ήτοι έως τις 21.02.2025, προδικαστική προσφυγή κατά της υπ' αριθμ. ... απόφασης της αναθέτουσας αρχής.

19. Επειδή, ουδείς εκ των προσφευγόντων προέβαλε με την προσφυγή του ότι δεν έλαβε πλήρη γνώση της ως άνω υπ' αριθμ. ... απόφασης της αναθέτουσας αρχής, κατά την κοινοποίηση αυτής στις 11.02.2025, προς θεμελίωση του παραδεκτού της προσφυγής τους, η οποία θεμελίωση πρέπει να λαμβάνει χώρα ήδη από το χρόνο άσκησης του ενδίκου βοηθήματος και δεν δύναται να συμπληρωθεί μεταγενεστέρως. Πάντως, η κοινοποίηση της ως άνω απόφασης προκύπτει ευθέως από το ηλεκτρονικό σύστημα του διαγωνισμού ότι έλαβε χώρα πράγματι στις 11.02.2025.

20. Επειδή, όπως έχει κριθεί (ΣΤΕ Ολ 876/2013), οι διατάξεις που προβλέπουν την ενδικοφανή προσφυγή χαρακτηρίζονται ως δικονομικές και «απευθύνονται σε μικρό κύκλο αποδεκτών που οφείλουν να τις γνωρίζουν ενόψει της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου» (πρβλ. Χρήστο Παν. Δετσαρίδη, Η προδικαστική προσφυγή στο στάδιο της ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2019, σελ. 356).

21. Επειδή, για τον ανωτέρω λόγο, η εξέταση των παραδεκτών ασκηθέντων παρεμβάσεων που αντικρούουν κατ' ουσίαν τους λόγους των προδικαστικών προσφυγών, αντίστοιχα, καθίστανται άνευ αντικειμένου (πρβλ. Παυλίδου Ε, «Οι αλυσιτελείς αιτήσεις ακυρώσεως στη νομολογία του ΣΤΕ», ΕφημΔΔ 2015, τ. 2, σελ. 256- 257 και Δημήτριο Γ. Ράικο, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Δ' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2022, ανατύπωση 2023, σελ. 842) και παρέλκει η συζήτησή τους, δοθέντος ότι, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του π.δ. 39/2017, η παρέμβαση ασκείται υπέρ της διατήρησης ισχύος των προσβαλλόμενων πράξεων, οι οποίες, εν προκειμένω, δεν θίγονται λόγω του απαραδέκτου των υπό εξέταση προδικαστικών προσφυγών (πρβλ. και ΑΕΠΠ Σ 229/2022, σκ. 36). Ως εκ τούτου, οι παρεμβάσεις είναι άνευ αντικειμένου και δεν εξετάζονται από το κρίνον Κλιμάκιο.

22. Επειδή, όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία, οι προβαλλόμενοι από τους προσφεύγοντες λόγοι ακύρωσης περί υπάρξεως πλημμελειών, δεν μπορούν να καταστήσουν παραδεκτή την προδικαστική προσφυγή, αφού άλλωστε η εξέτασή τους ανάγεται στο βάσιμο της αιτήσεως και όχι στο παραδεκτό αυτής.

23. Επειδή περαιτέρω, οι προϋποθέσεις του παραδεκτού που πρέπει να συντρέχουν κατά την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής κρίνονται σε κάθε περίπτωση και αυτεπαγγέλτως από την ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΣΤΕ 2080/2016) και δη ανεξαρτήτως τυχόν σχετικής ένστασης απαραδέκτου, εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ή του παρεμβαίνοντος.

24. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, δεν είναι δυνατόν να εξεταστεί η ουσία των κρινόμενων προδικαστικών προσφυγών, χωρίς να θίγεται η αρχή της νομιμότητας, αφού η προσβολή εκτελεστής πράξης και δη εμπροθέσμως αποτελούν προϋποθέσεις του παραδεκτού της προδικαστικής προσφυγής.

25. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, αμφότερες οι κρινόμενες προδικαστικές προσφυγές πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτες.

26. Επειδή, κατόπιν της προηγούμενης σκέψης, τα παράβολα που κατέθεσαν αμφότερες οι προσφεύγουσες, πρέπει να καταπέσουν κατά τις διατάξεις του άρθρων 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ/τος 39/2017.

Για τους λόγους αυτούς

Συνεξετάζει τις με ΓΑΚ 485/01.04.2025 και ΓΑΚ 496/01.04.2025 προδικαστικές προσφυγές.

Απορρίπτει αμφότερες τις προδικαστικές προσφυγές, κατά το σκεπτικό.

Απορρίπτει αμφότερες τις παρεμβάσεις, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την κατάπτωση αμφοτέρων των καταβληθέντων παραβόλων της πρώτης και δεύτερης προσφεύγουσας.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 9^η Μαΐου 2025 και εκδόθηκε την 28^η Μαΐου 2025 στην Αθήνα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟΛΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΤΣΑΡΟΥ

Αριθμός απόφασης: 773,774/2025

Α.Α. ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

Αριθμός απόφασης: 773,774/2025